

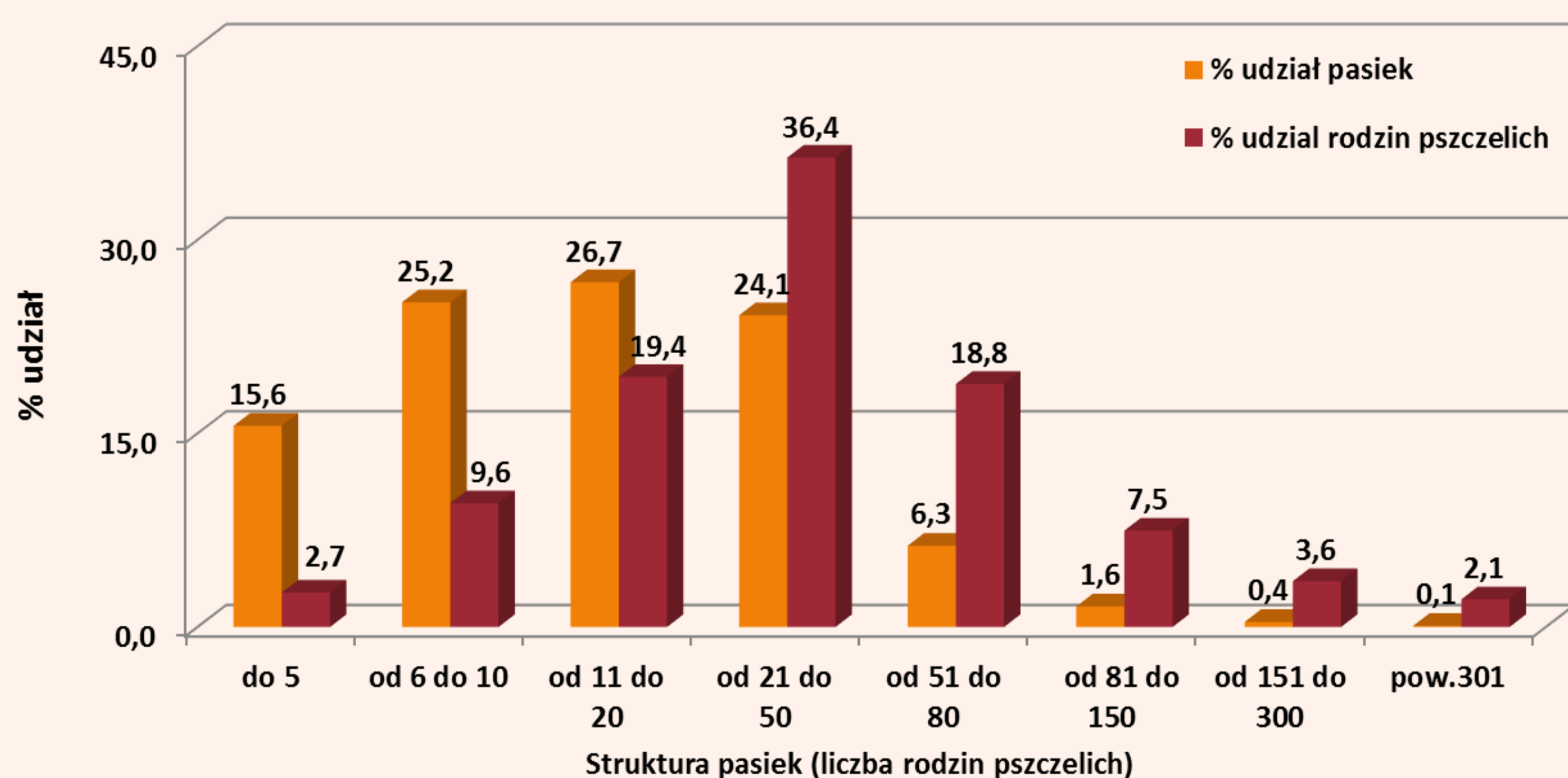
Opracowano w oparciu o dane z Inspekcji Weterynaryjnej, Agencji Rynku Rolnego, Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz materiały własne.

Na podstawie rejestrów prowadzonych przez Powiatowe Inspektoraty Weterynarii określono, że liczba rodzin pszczelich (stan na październik) wynosiła ok. 1,5 mln, a w przeciągu ostatniego roku przybyło 56 tys. rodzin, co oznaczało ok. 4% wzrost. Większość, bo 1,27 mln rodzin pszczelich była w posiadaniu pszczelarzy zrzeszonych w organizacjach pszczelarskich. W ewidencji Inspekcji Weterynaryjnej zarejestrowanych było 65,4 tys. pszczelarzy, 67% z nich (44,3 tys.) było zrzeszonych w organizacjach pszczelarskich. Średnia liczba rodzin pszczelich na 1 km² powierzchni kraju wynosiła 4,8. Najbardziej napszczelone tereny to Polska południowo-wschodnia (małopolskie, podkarpackie, lubelskie), a Podlasie, Pomorze, Polska centralna (woj. mazowieckie) to regiony o najmniejszym zagęszczeniu rodzin pszczelich. Średnia obsada pasiek to 23 rodziny pszczele. Największe gospodarstwa pasieczne znajdowały się na terenie województwa warmińsko-mazurskiego, a przeciętna pasieka w tym regionie liczyła 40 rodzin pszczelich. Średnio 30 uli posiadali pszczelarze z województwa zachodniopomorskiego, a niewiele mniejsze pasieki zlokalizowane były na Dolnym Śląsku i Lubelszczyźnie. Najmniejsze (przeciętnie 13 uli) występowały na Śląsku (tab.1).

Tabela 1. Pszczelarstwo w Polsce – dane podstawowe.

Województwo	Liczba rodzin pszczelich	Liczba pszczelarzy	Obsada pasiek	Liczba rodzin/km ²
Lubelskie	177776	6348	28,0	7,1
Podkarpackie	143169	6156	23,3	8,0
Warmińsko - mazurskie	140654	3526	39,9	5,8
Małopolskie	133379	7692	17,3	8,8
Wielkopolskie	121791	5377	22,7	4,1
Mazowieckie	116360	5684	20,5	3,3
Dolnośląskie	113860	3981	28,6	5,7
Zachodniopomorskie	82977	2861	29,0	3,6
Śląskie	77894	6037	12,9	6,3
Kujawsko - pomorskie	70837	2970	23,9	3,9
Łódzkie	68093	3822	17,8	3,7
Świętokrzyskie	67548	2776	24,3	5,8
Lubuskie	53286	2173	24,5	3,8
Pomorskie	52158	2083	25,0	2,8
Opolskie	46472	2292	20,3	4,9
Podlaskie	38369	1620	23,7	1,9
Ogółem	1 504 623	65 398	23,0	4,8

Około 67% ogólnej liczby pasiek nie posiadało więcej niż 20 rodzin pszczelich, a w przypadku województwa śląskiego udział pasiek małych wynosił 86%. Pasieki średnie, a więc od 21 do 50 rodzin pszczelich stanowiły ok. ¼ wszystkich, aczkolwiek charakterystyczne było, iż w tej grupie znajdowało się ponad 36% ogółu rodzin pszczelich. Pasieki o obsadzie od 51 do 80 pni stanowiły 6,6%, a pasieki powyżej 80 rodzin to 2,1% wszystkich (ryc.1).

Rycina 1. Struktura pasiek

Największą grupę (34%) stanowili producenci w wieku od 51 do 65 lat. Niecałe 30% to osoby w wieku ponad 65 lat, a co ósmy pszczelarz miał mniej niż 35 lat. Niemalże 24% to osoby w wieku od 36 do 50 lat (tab.2).

Tabela 2. Struktura wiekowa pszczelarzy (%) w odniesieniu do struktury pasiek

Liczba rodzin pszczelich	Wiek pszczelarzy (lata)			
	do 35	od 36 do 50	od 51 do 65	powyżej 65
do 5	1,68	2,31	2,97	3,65
od 6 do 10	1,92	3,23	4,97	5,41
od 11 do 20	3,92	7,42	10,76	9,54
od 21 do 50	3,14	6,81	10,14	8,04
od 51 do 80	1,57	2,85	3,79	2,28
od 81 do 150	0,39	0,96	0,74	0,43
od 151 do 300	0,13	0,24	0,41	0,11
powyżej 300	0,02	0,06	0,11	0,01
Struktura wiekowa	12,76	23,88	33,89	29,47

Całkowita produkcja miodu wyniosła ok. 24,3 tys. ton (tab.3). Przeciętnie, w pasiekach amatorskich pszczelarze pozyskali od jednej rodziny 16,5 kilogramów miodu, zaś w towarowych prawie dwukrotnie więcej (31,8 kg). W ramach sprzedaży bezpośredniej i detalicznej na rynek trafiło 81% miodu, a pozostałą część pszczelarze skierowali do punktów skupu hurtowego.

Tabela 3. Produkcja miodu

Województwo	Produkcja miodu		
	Pasieki amatorskie (kg/rodz. pszczał)	Pasieki towarowe (kg/rodz. pszczał)	Całkowita produkcja miodu (t)*
Dolnośląskie	17,7	27,8	1756,3
Kujawsko - pomorskie	18,9	32,4	1228,8
Lubelskie	16,4	45,5	3141,4
Lubuskie	22,7	25,3	930,1
Łódzkie	16,5	28,0	887,2
Małopolskie	20,1	25,1	2009,3
Mazowieckie	18,1	30,3	1876,4
Opolskie	14,2	24,0	478,4
Podkarpackie	13,0	22,8	1321,5
Podlaskie	17,1	24,8	489,6
Pomorskie	10,3	17,5	555,5
Śląskie	14,3	31,5	1488,8
Świętokrzyskie	23,5	45,1	1615,6
Warmińsko - mazurskie	14,9	21,8	1488,0
Wielkopolskie	18,6	23,7	2298,0
Zachodniopomorskie	17,7	24,8	1090,0
Ogółem**	16,6	31,8	24283,6

Koszty produkcji w przeliczeniu na jedną rodzinę pszczał wynosiły od ok. 264 zł w pasiekach amatorskich do prawie 327 zł w pasiekach towarowych. Jednakże jednostkowe koszty produkcji (1 kg miodu) w pasiekach towarowych to ok. 10 zł, a w pasiekach amatorskich ok. 16 zł (tab.4).

Tabela 4. Koszty produkcji (w zł.)

Wyszczególnienie kosztów	Typ pasiek				
	Amatorskie	% udział	Towarowe	% udział	
Koszty stałe	Amortyzacja uli	35	13,3	35	10,7
	Amortyzacja sprzętu	7	2,7	14	4,3
	Amortyzacja pracowni	–	–	15	4,6
	Dzierżawa pasieczysk	–	–	4	1,2
	Suma	42	15,9	68	20,8
Koszty zmienne	Pokarmy	37,5	14,2	37,5	11,5
	Węza	10	3,8	12	3,7
	Matki pszczele	20	7,6	30	9,2
	Leki	15	5,7	15	4,6
	Transport	13,4	5,1	44,1	13,5
	Energia elektryczna	10	3,8	20	6,1
	Praca	110	41,7	88	26,9
	Materiały	6	2,3	12	3,7
	Suma	221,9	84,1	258,6	79,2
Koszty ogółem	263,9	100,0	326,6	100,0	
Koszt jednostkowy (1kg miodu)	16,2		10,7		

Średnie straty rodzin pszczelich ocenione po zimowaniu (odnotowane wiosną 2016 r.) wynosiły 12,6% (tab.5). W trakcie sezonu pszczelarskiego pszczelarze z 14 – stu województw zgłosili do związków pszczelarskich przypadki ostrych zatruc lub podtruc rodzin pszczelich, głównie na plantacjach rzepaku i uprawach sadowniczych. Łącznie, w skali całego kraju, ok. 630 rodzin pszczelich uległo ostremu zatruciu, a podtruciu dotknęły prawie 7 tys. rodzin pszczelich.

Tabela 5. Straty rodzin pszczelich

Województwo	W trakcie zimowania (%)		W trakcie sezonu pasiecznego liczba rodzin - ostre zatrucie/podtrucie
	Zakres	Średnio	
Dolnośląskie	od 5,8 do 20,8	15,3	5(celowo wytrucie)/191 (podtrucie)
Kujawsko - pomorskie	od 5 do 25	12,3	1891 (podtrucie)
Lubelskie	od 5 do 30	8,9	1405 (podtrucie)
Lubuskie	od 19 do 20	19,5	Brak zgłoszeń
Łódzkie	od 10 do 15	11,7	30 (podtrucie)
Małopolskie	od 8 do 20	9,4	304 (podtrucie)
Mazowieckie	od 0 do 28	11,0	130 (ostre zatrucie)/2619 (podtrucie)
Opolskie	----	20,0	300 (podtrucie)
Podkarpackie	od 1,5 do 20	14,8	Brak zgłoszeń
Podlaskie	od 5 do 16	13,3	30 (podtrucie)
Pomorskie	----	20,0	260 (ostre zatrucie)
Śląskie	od 7 do 30	10,4	10 (celowo zniszczone)
Świętokrzyskie	od 15 do 25	17,5	20 (ostre zatrucie)
Warmińsko - mazurskie	od 10 do 35	12,6	14 (ostre zatrucie)/ 988 (podtrucie)
Wielkopolskie	od 7,89 do 15	11,3	197 (ostre zatrucie)/36 (podtrucie)
Zachodniopomorskie	od 10 do 30	14,9	30 (podtrucie)
Ogółem	od 0 do 35	12,8	636 - ostre zatrucia oraz celowe zniszczenie, 7824 - podtrucie